

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **T., N.**, bytom **L.**, proti žalovanému: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 952/2009-BA, BA-1275/2009, 223-246/2009, 1109003829 zo dňa 29.1.2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/26/2009-29 zo 17.6.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17.6.2009, č.k. 23S/26/2009-29 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom krajského súdu bola zamietnutá žaloba, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného o priznaní náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania zistenej ku dňu 1.4.1987 podľa vyhl.č. 32/1965 Zb. v sume 14.400,- Sk s poukazom na § 99 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. a § 4 ods. 1 a § 7 vyhlášky.

Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že súd pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia, postupujúc podľa piatej časti OSP, je viazaný stanoveným rozsahom preskúmania, ktorý vymedzí žalobca v podanej žalobe. Zo samotnej žaloby, ako aj z doplňujúceho podania žalobcu a jeho vyjadrenia na pojednávaní pred súdom vyplynulo, že žalobca v podstate nepovažuje vydané rozhodnutie za nezákonné, avšak navyše uplatňuje k priznanej sume zodpovedajúcej odškodneniu sťaženia spoločenského uplatnenia ďalšie nároky, a to jednak úrok z omeškania z priznanej sumy od roku 1987 až do zaplatenia a nárok

na finančné odškodnenie za 20 rokov neľudského zaobchádzania. Vzhľadom na uvedené súd sa nezaoberal priznanou výškou sťaženia spoločenského uplatnenia, keďže žalobca výslovne uviedol, že uznáva odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia, t.j. priznaných 30,- Sk za jeden bod. Výnimku zo zásady viazanosti súdu rozsahom žaloby predstavujú veci, v ktorých by súd zistil, že žalobou napadnuté rozhodnutie trpí takými vadami, ku ktorým musí prihliadať bez ohľadu na to, či žaloba takýto nedostatok rozhodnutia namietala (§ 250i ods. 3 OSP, § 250j ods. 3 OSP). Súd považoval rozhodnutie Sociálnej poisťovne za rozhodnutie vydané v rozsahu právomoci žalovaného správneho orgánu I. stupňa. V postupe správneho orgánu nezistil súd také vady, ktoré by boli dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia. Z obsahu administratívneho spisu a z tvrdení a vyjadrení žalobcu a žalovaného nevyplývali také vady v konaní, ktoré by v konečnom dôsledku vyústili do zrušenia napadnutého rozhodnutia, na ktoré by súd musel prihliadnuť napriek tomu, že neboli tvrdené v žalobe s poukazom na § 250j ods. 3 OSP. Samotným právnym posúdením veci a výškou priznanej sumy sťaženia spoločenského uplatnenia sa súd osobitne nezaoberal, nakoľko táto skutočnosť nebola v žalobe namietaná v spojení s porušením toho ktorého konkrétneho zákona. Krajský súd tiež odôvodnil nepriznanie úroku z omeškania a uviedol, že o uplatnenom nároku na odškodnenie nie je možné rozhodnúť v konaní podľa V. časti OSP. Súd v preskúmvacej činnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok dospel k záveru, že žalobca neuviedol také právne relevantné žalobné námietky, ktoré by súd považoval za dôvodné, ktoré by v konečnom dôsledku viedli k zrušeniu napadnutého rozhodnutia ako odporujúceho zákonu alebo inému právnemu predpisu. Žiadne takéto tvrdenie žalobca neprodukoval. Keďže súd pri preskúmvaní napadnutého rozhodnutia a postupu správneho orgánu súčasne nezistil, že by žalobou napadnuté rozhodnutie trpelo takými vadami, ku ktorým musí prihliadnuť bez ohľadu na to, či žalobca takýto nedostatok namietal (napr. nulita právneho aktu - § 250j ods. 3 OSP), žalobu zamietol podľa § 250j ods. 1 OSP.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie a žiadal, aby najvyšší súd prehodnotil výšku priznanej náhrady, ktorá mu patrí v zmysle posudku znalkyne podľa zákona platného od 1.1.2004 a žiadal o pridelenie bezplatného právneho zastúpenia. Žalobca poukázal na doterajšie konania pri zisťovaní jeho zdravotného stavu pre účely invalidity a úrazových dávok, pričom je naďalej toho názoru, že za 20 rokov bol opakovaným odmietaním jeho nárokov poškodený.

Žalovaný žiadal prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť. V odvolaní zdôvodnil priznanie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa vyhl.č. 32/1965 Zb..

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania a dospel k nasledovným záverom:

1. Z podania žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného (pobočka Rožňava) z 19.11.2008 a proti rozhodnutiu žalovaného o potvrdení rozhodnutia o priznaní sumy 477,99 EUR z 29.1.2009 vyplýva, že žalobca nie je spokojný s výškou priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Krajský súd uznesením zo 6.4.2009 vyzval žalobcu na odstránenie väd žaloby. Z podania došlého súdu dňa 17.4.2009, vyplýva, že vady žaloby, pokiaľ ide o náležitosti vyžadované ustanovením § 249 ods. 2 OSP, odstránené neboli. Napriek tomu je odvolací súd toho názoru, že zo žaloby, ako aj z odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného je zrejmé, že žalobca nepovažoval za vecne správne stanovenie samotnej výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (uviedol: „suma je smiešna“), („je hanbou priznanie sumy 14.400,- Sk po 20 rokoch“).
2. Z obsahu podaní žalobcu podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že sám nebol spôsobilý skutkovo a právne zdôvodniť žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Svedčia o tom aj vyjadrenia žalobcu na súdnom pojednávaní 17.6.2009. Odvolací súd nezdieľa názor prvostupňového súdu, že žalobca uznal, že mu patrí odškodnenie v sume 30,- Sk za jeden bod, pretože z celkového kontextu jeho vyjadrení vyplýva nespokojnosť s výškou náhrady.
3. Podľa § 246l ods. 1 vety prvej OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia aj prvej časti tohto zákona. Aj na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu sa preto vzťahujú ustanovenia §§ 1, 2, 3, 5 ods. 1 a 6 OSP. Doterajší postup krajského súdu odvolací súd nepovažuje za súladný s uvedenými ustanoveniami procesného predpisu, pretože nedával žalobcovi garanciu spravodlivej ochrany jeho práv. Podľa § 30 OSP súd poučí účastníka o možnosti ustanoviť zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. Krajský súd v priebehu konania neskúmal túto možnosť a potrebu, aj keď z prejavov žalobcu potreba zastúpenia bola nepochybná.
4. Z obsahu súdnej zápisnice tiež vyplýva, že žalobca viedol konanie o odškodnenie choroby z povolania pred Okresným súdom v Rimavskej Sobotě, avšak súd nezistil všetky súvislosti tohto konania, druh posudzovaných nárokov a výsledok konaní. Ak

potom krajský súd rozhodol o zamietnutí žaloby, pričom sa nezaoberal samotnou výškou stanovenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, čo bolo predmetom konania, aj keď na základe neúplne podanej žaloby, rozhodol predčasne, bez náležitého zistenia skutkového stavu veci. Odvolací súd je pritom toho názoru, že sa krajský súd mal riadiť ustanovením § 250i ods. 2 OSP a konať v plnej jurisdikcii, keďže predmetom konania bol nárok pracovnoprávneho charakteru.

5. Vzhľadom na uvedené odvolací súd prvostupňový rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. c/ a h/ OSP zrušil a vec vrátil krajskému súdu na nové konanie.
6. Odvolací súd napriek záveru uvedenému pod bodom 5. považuje za vecne správne dôvody uvedené vo vzťahu k uplatneným úrokom z omeškania, resp. odškodnenia, s ktorými sa stotožňuje. Pokiaľ žalobca zotrvá na uvedených dôvodoch žaloby, bude vecou krajského súdu zvážiť vylúčenie tejto časti žaloby na samostatné konanie pred vecne príslušným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. decembra 2009

**JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková